

Komunikat prasowy FRA

Wiedeń/Bruksela, dnia 5 marca 2014 r.

Przemoc wobec kobiet: codziennie i w każdym miejscu

W nowym sprawozdaniu Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) przedstawiono wyniki największego na świecie badania dotyczącego przemocy wobec kobiet. Ujawniło ono skalę nadużyć wobec kobiet w domu, pracy, miejscach publicznych i w internecie. Sprawozdanie pokazuje powszechność zjawiska przemocy, uwzględniając zarówno doświadczenia z dorosłego życia, jak i przypadki przemocy fizycznej i seksualnej, z jakimi respondentki spotkały się w dzieciństwie. Wyniki badania wskazują na konieczność uświadomienia sobie skali problemu przemocy wobec kobiet przez polityków oraz podjęcia działań, które sprawią, że potrzeby wszystkich ofiar przemocy będą zaspokojone, a ich prawa respektowane w praktyce, a nie tylko w teorii.

– Dane przedstawione w badaniu po prostu nie mogą i nie powinny zostać zignorowane. W sprawozdaniu FRA wykazano, że akty przemocy fizycznej, seksualnej i psychicznej wobec kobiet stanowią poważne pogwałcenie praw człowieka, i że ma ono miejsce we wszystkich państwach członkowskich UE – stwierdził dyrektor FRA [Morten Kjaerum](#). – Ogrom tego problemu pokazuje, że przemoc wobec kobiet dotyka nie jakiejś małej grupy pojedynczych kobiet, tylko całego społeczeństwa. Dlatego też politycy, przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego i pracownicy instytucji, do których trafiają ofiary, muszą od nowa przemyśleć stosowane dziś rozwiązania, tak, by można było przeciwdziałać wszelkim formom przemocy wobec kobiet, niezależnie od miejsca, w którym do niej dochodzi. Pora zacząć walczyć z przemocą wobec kobiet na zupełnie innym poziomie.

W badaniu poproszono kobiety o opisanie swoich doświadczeń związanych z przemocą fizyczną, seksualną i psychiczną, w tym również przemocą domową. Pytania dotyczyły także przypadków *stalkingu* i molestowania seksualnego oraz nadużyć z wykorzystaniem z nowych technologii. Ponadto osoby biorące udział w badaniu zapytano o ich doświadczenia związane z przemocą w dzieciństwie.

Poniżej przedstawione są najważniejsze wnioski z badania:

- 33% kobiet doświadczyło **przemocy fizycznej lub seksualnej** po ukończeniu 15. roku życia. W skali UE odsetek ten odpowiada 62 milionom kobiet;

- 22% kobiet doświadczyło **przemocy fizycznej lub seksualnej ze strony partnera**;
- 5% wszystkich kobiet, które wzięły udział w badaniu, zostało **zgwaltowanych**. Prawie jedna dziesiąta kobiet, które doświadczyły przemocy seksualnej ze strony osoby innej niż partner, wskazała, że w najpoważniejszym przypadku w akcie przemocy brał udział więcej niż jeden sprawca;
- 43% kobiet doświadczyło jakiejś formy **przemocy psychicznej** ze strony obecnego lub byłego partnera, np. w postaci publicznego poniżenia, zakazu opuszczania domu lub zamknięcia w domu, zmuszania do oglądania materiałów pornograficznych oraz gróźb zastosowania przemocy;
- 33% kobiet **doświadczyło w dzieciństwie przemocy fizycznej lub seksualnej** ze strony osoby dorosłej. 12% kobiet w dzieciństwie doświadczyło przemocy seksualnej, **przy czym połowa z nich – ze strony nieznanych mężczyzn**. Najczęstszą formą przemocy było w tych przypadkach obnażanie narządów płciowych przez osobę dorosłą lub dotykanie narządów płciowych bądź piersi dziecka;
- 18% kobiet padło ofiarą **nękania (stalkingu)** po ukończeniu 15 roku życia, przy czym w przypadku 5% kobiet nękanie miało miejsce w okresie 12 miesięcy poprzedzających rozmowę. Odsetek ten odpowiada 9 milionom kobiet. 21% kobiet, które doświadczyły nękania, podało, że trwało ono dłużej niż 2 lata.
- 11% kobiet zetknęło się z niestosownymi propozycjami składanymi za pośrednictwem portali społecznościowych lub otrzymywało wiadomości e-mail bądź wiadomości tekstowe (SMS) o wyraźnym podtekście seksualnym. 20% młodych kobiet (w wieku od 18 do 29 lat) padło ofiarą tego rodzaju aktów **napastowania seksualnego za pomocą nowych technologii (ang. cyberharassment)**;
- 55% kobiet doświadczyło którejś z form **molestowania seksualnego**. W przypadku 32% wszystkich ofiar molestowania sprawcą był przełożony, kolega lub klient;
- 67% kobiet **nie zgłosiło** najpoważniejszych przypadków przemocy ze strony partnera policji ani żadnej innej organizacji.

W badaniu, na podstawie którego sporządzono sprawozdanie, wyraźnie stwierdzono, że w działania mające zapobiec przemocy wobec kobiet musi zaangażować się cały szereg

osób, w tym pracodawcy, pracownicy służby zdrowia i dostawcy usług internetowych. FRA opracowała listę zaleceń mających na celu poprawę sytuacji, które mogą być pomocne dla unijnych i krajowych decydentów we wprowadzaniu i realizacji kompleksowych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy wobec kobiet i reagowania na takie przypadki:

- państwa członkowskie UE powinny ratyfikować Konwencję Rady Europy *w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej* (konwencję stambulską);
- państwa członkowskie UE muszą uznać przemoc ze strony partnera za przestępstwo ścigane z urzędu, a nie z oskarżenia prywatnego. Dlatego też prawo we wszystkich państwach członkowskich powinno traktować gwałt w małżeństwie tak samo jak wszystkie pozostałe przypadki gwałtu; odpowiednie przepisy powinny też traktować akty przemocy domowej jako kwestię o istotnym znaczeniu społecznym;
- państwa członkowskie UE muszą dokonać przeglądu zakresu prawnych i politycznych środków, jakie dostępne są w przypadku molestowania seksualnego. Muszą uznać, że do molestowania może dochodzić w różnych kontekstach i za pośrednictwem różnych mediów, takich jak internet czy telefony komórkowe;
- policja, pracownicy służby zdrowia, pracodawcy oraz specjalistyczne służby udzielające wsparcia ofiarom muszą posiadać właściwe przeszkolenie oraz dysponować odpowiednimi zasobami i uprawnieniami, aby dotrzeć do ofiar;
- policja i inne zaangażowane służby powinny zostać przeszkolone w zakresie rozpoznawania i rozumienia wpływu przemocy psychicznej na ofiary, aby móc skutecznie rozpoznawać wszelkie formy przemocy wobec kobiet (i dziewcząt) w różnych kontekstach, rejestrować je i podejmować odpowiednie działania;
- funkcjonariuszy policji należy zachęcać do rutynowego rozpoznawania i badania przypadków nękania i napastowania seksualnego za pomocą nowych technologii;
- platformy internetowe i media społecznościowe powinny aktywnie wspierać ofiary napastowania seksualnego z użyciem nowych technologii w zgłaszaniu nadużyć, a podmioty zarządzające tymi platformami należy zachęcać do podejmowania działań służących ograniczeniu niepożądanych zachowań;

- należy powołać specjalistyczne służby wsparcia dla ofiar cierpiących wskutek negatywnych uczuć powstałych w następstwie wiktymizacji, takich jak obwinianie się i poczucie wstydu;
- kampanie poświęcone problemowi przemocy wobec kobiet oraz działania podejmowane w odpowiedzi na to zjawisko muszą być adresowane zarówno do kobiet, jak i do mężczyzn. Należy zapewnić aktywne zaangażowanie mężczyzn w inicjatywy wyjaśniające im mechanizmy przemocy stosowanej wobec kobiet;
- należy usprawnić i zharmonizować proces gromadzenia danych o przypadkach przemocy wobec kobiet w poszczególnych państwach członkowskich UE oraz proces wymiany tego rodzaju danych między państwami.

Dodatkowe informacje przedstawione są w [pakiecie prasowym](#) zawierającym najważniejsze wnioski z badania i jego pełne wyniki, streszczenie sprawozdania z jego kluczowymi ustaleniami oraz opinie i internetowe narzędzie wizualizacji danych, które umożliwi użytkownikom zapoznanie się ze wszystkimi wynikami badania z podziałem na poszczególne państwa członkowskie i obszary tematyczne.

Uwaga do redaktorów:

- w ramach badania przeprowadzono rozmowy z ponad 42 000 kobiet. Liczebność próby netto wynosiła 1 500 respondentek w każdym kraju (z wyjątkiem Luksemburga, gdzie liczebność próby netto wynosiła 900 respondentek). Wiek respondentek w momencie przeprowadzania rozmowy mieścił się w granicach od 18 do 74 lat;
- wszystkie respondentki zostały dobrane metodą losową, a wyniki badania są reprezentatywne zarówno na szczeblu UE, jak i na szczeblu krajowym;
- zadawane pytania dotyczyły doświadczeń związanych z aktami przemocy od momentu ukończenia 15. roku życia i w okresie 12 miesięcy poprzedzających przeprowadzenie rozmowy;
- Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) udziela decydentom na poziomie UE oraz decydentom krajowym porad opartych na dowodach, umożliwiając tym samym prowadzenie bardziej świadomych i lepiej ukierunkowanych debat oraz formułowanie strategii w zakresie praw podstawowych.

Dodatkowych informacji udziela zespół FRA ds. mediów:

adres e-mail: media@fra.europa.eu

Tel.: +43 1 580 30 642

FRA

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

